

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Ba ngày 17/05/2022.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 887

“CẦN PHẢI CHÚ TRỌNG ĐẾN GIÁO DỤC CHUẨN MỰC LÀM NGƯỜI”

Giáo dục của Phật, giáo dục của Thánh Hiền từ ngàn xưa đều chú trọng đến giáo dục chuẩn mực làm người. Vì sao vậy? Chúng ta là con người thì cần phải có sự tiếp nối để làm người. Nhưng vấn đề quan trọng này đã dần bị xem thường. Thánh Hiền xưa nói: “*Nhân khí thường tắc yêu hưng*”. Khi con người xem thường và bỏ đi thường đạo thì yêu ma quỷ quái sẽ dần lấn chiếm. Yêu ma quỷ quái là đại nghịch bất đạo, lừa Thầy phản bạn, sống vô cảm với mọi hoàn cảnh xung quanh. Thường đạo là những chuẩn mực để làm người: Làm con phải biết hiếu thảo với Cha Mẹ, làm học trò phải biết kính trọng Thầy Cô, làm một công dân phải biết kính trọng, trung thành với Tổ quốc, một nhân viên của công ty thì phải biết hết lòng vì sự phát triển của công ty.

Ngày nay, giáo dục chuẩn mực không được xem trọng, đặc biệt là giáo dục từ ban đầu. Chúng ta không gieo nhân tốt, khi gặp quả thì trách tại sao quả của mình không tốt. Chúng ta muốn có được quả tốt thì phải gieo nhân tốt. Nếu chúng ta không gieo nhân tốt mà muốn gặp quả tốt thì đó là hoang đường. Việc chú trọng giáo dục chuẩn mực là việc của người lớn, là việc của những bậc làm Cha Mẹ, là việc của những người làm Thầy Cô giáo.

Theo giáo dục của người xưa, Thầy Cô dạy con phải hiếu thảo với Cha Mẹ, Cha Mẹ dạy con phải kính trọng Thầy Cô. Cha Mẹ ngày xưa không chỉ dạy con bằng khẩu giáo mà còn dạy con bằng thân giáo, nghĩa là làm ra biểu pháp, làm ra chuẩn mực để con nhìn thấy mà làm theo. Thầy Cô cũng không chỉ dạy học trò bằng khẩu giáo mà còn dạy học trò bằng thân giáo. Chúng ta tưởng việc này đơn giản cho nên lơ là, không xem trọng việc giáo dục con cái. Khi có những kết quả không như mong muốn, chúng ta chạy đi tìm cầu thì đã muộn vì khi đó các con đã trôi qua giai đoạn vàng, giai đoạn cần phải được giáo dục một cách tỉ mỉ.

Tôi quan sát lại thì thấy chính bản thân tôi cũng vậy. Tôi sinh ra trong một gia đình bản cố nông. Cha Mẹ lúc nào cũng lam lũ, vất vả, không có thời gian quan tâm con cái. Các con lớn lên theo một cách tự nhiên, không được uốn nắn. Từ 3 giờ sáng, Ba tôi đã phải ra đồng làm việc đến 7- 8 giờ tối mới về đến nhà. Khi Ba về nhà, nếu nghe Mẹ nói hôm nay chúng tôi học không tốt thì dù chúng tôi đã đi ngủ rồi cũng bị Ba gọi dậy đánh cho một trận. Đôi khi tôi bị đánh mà không biết tại sao bị đánh, tôi chỉ nhớ mang máng

là hôm nay mình đã trốn học hoặc hôm nay mình học không tốt. Cha Mẹ không có phương pháp giáo dục nên không giáo dục được con cái.

Hôm nay tôi muốn cùng mọi người bàn về vấn đề cần phải xem trọng giáo dục chuẩn mực làm người. Chuẩn mực làm người không phải là vấn đề lớn lao mà là vấn đề rất bình thường, rất đời thường nhưng trẻ nhỏ không làm được, thậm chí người lớn cũng chưa làm được. Thí dụ, câu đầu tiên trong “*Đệ Tử Quy*” nói:

“Cha Mẹ gọi, trả lời ngay,

Cha Mẹ bảo, chớ làm biếng,

Cha Mẹ trách, phải thừa nhận”.

Ở tuổi vị thành niên mà ta không biết làm những điều này thì khi lớn lên thành niên ta sẽ làm những việc gì? Có những người trưởng thành, đã làm ông chủ nhưng chúng ta xem kỹ thì thấy họ kém khuyết tư cách, chuẩn mực để làm một người hoàn thiện. Đó là vì họ không được giáo dục chuẩn mực làm người ở giai đoạn đầu.

Mỗi gia đình phải xem lại, cần quan tâm hơn đến giáo dục chuẩn mực làm người. Chúng ta đừng bắt chước theo xu hướng hiện đại, chỉ quan tâm cho các con học ngoại ngữ, đàn ca sáo nhị. Nếu chúng ta nói học ngoại ngữ, học đàn ca sáo nhị không cần thiết thì chúng ta lại đi ngược lại với xu hướng hiện đại cho nên chúng ta có thể nói là những việc này không mấy cần thiết. Thánh Hiền xưa không chú trọng học đàn ca sáo nhị nhưng các Ngài vẫn là quân tử, là Thánh nhân, Hiền nhân. Ngày nay, trẻ nhỏ càng có nhiều kỹ năng thì càng cống cao ngã mạn, càng tự tư tự lợi. Nếu chúng ta dạy trẻ nhỏ cống cao ngã mạn, tự tư tự lợi thì chúng sẽ trở thành cái gì? Người phải trực tiếp gánh lấy trách nhiệm nhân quả này chính là Cha Mẹ, Ông Bà.

Có người nói với tôi rằng con của họ bất trị, khó dạy, không nghe lời, phản nghịch. Tôi nói: “*Chưa hết đâu, đây mới chỉ là bắt đầu! Nó sẽ còn diễn ra rất rất nhiều trò để các vị phải thu dọn tàn cuộc. Các vị cứ từ từ mà cảm nhận!*”. Chúng ta thâm đẫm sâu sắc lời Phật dạy trong “*Kinh Vô Lượng Thọ*”: “***Tiên nhân bất giáo, vô thù quá tha***”. Người trước không dạy thì đừng trách người sau. “*Người trước*” chính là Cha Mẹ, Ông Bà, Thầy Cô. Câu nói này của Phật nhắc chúng ta phải chú trọng, xem trọng giáo dục chuẩn mực làm người.

Từ rất lâu, Phật đã nhắc nhở chúng ta điều này. Ngài nhắc nhở ở trong “*Đại Kinh*”, “*Đại Luận*”. Chúng ta phải xem trọng chuẩn mực làm người. Phật không chỉ dạy chúng ta làm Phật mà còn dạy chúng ta chuẩn mực làm người. Một người chuẩn mực mới có thể làm Bồ Tát, làm Phật. Ngày nay rất nhiều người không xem trọng chuẩn mực làm người nhưng lại muốn làm Thầy người, làm người dẫn đạo người. Ta làm

một người chuẩn mực thì ta đã làm ra tấm gương. Người làm ra tấm gương có thể dẫn đạo, giáo dục được người, dù không giáo dục trực tiếp nhưng có thể giáo dục gián tiếp.

Hôm qua tôi nghe cácThầy Cô Ban Giám hiệu báo cáo, các con học mẫu giáo đến thăm một trường tiểu học. Khi nghe hiệu lệnh, các bé mẫu giáo đã thực hiện những nghi lễ chuẩn mực như cúi đầu chào, nói lời cảm ơn một cách nhẹ nhàng với tâm thái rất tự nhiên khiến mọi người xung quanh rất ngạc nhiên. Đó là nhờ Thầy Cô dạy bảo, rèn giũa. Nếu Thầy Cô không dạy thì các con không biết, không biết thì không làm. Khi các con không làm thì chúng ta lại trách: “*Tại sao trẻ nhỏ ngày nay không biết lễ nghi!*”. Phật nói: “***Tiên nhân bất giáo, vô thù quá tha***”, người trước không dạy thì đừng trách người sau. Đó chỉ là những thường đạo, lễ nghi bình thường nhưng cũng khiến mọi người xung quanh sững sốt. Lễ nghi bình thường, lễ nghi tầm thường đến mức họ không xem trọng, dẫn đến không biết!

Hôm qua Thầy Cô ở Bắc Ninh báo cáo, chúng ta đã tổ chức cho các con một ngày học tập và sinh hoạt theo chuẩn mực. Tuần đầu tiên khóa học có 50 tu sinh, tuần thứ hai có 90 tu sinh, vậy thì đến tuần thứ ba sẽ có 150 đến 200 em. Kết quả đạt được quá tốt! Chúng ta thấy rằng các con rất cần được tiếp nhận giáo dục chuẩn mực nhưng các con không được dạy, khi các con được dạy thì các con làm rất tốt.

Phật đã nói: “***Tự tánh của tất cả chúng sanh vốn dĩ là thuần tịnh, thuần thiện***”. Chúng ta nhắc thức, dạy bảo các con để các con tự quay về với tự tánh “***thuần tịnh, thuần thiện***”. Chỉ cần chúng ta vừa nhắc là các con đã có thể làm tốt ngay. Mọi người ngạc nhiên vì sao các con có thể làm tốt ngay, đó là do tự tánh vốn thuần tịnh thuần thiện. Giáo dục tương ứng với tự tánh là hồi phục cái vốn có chứ không phải là mang đến cái mới.

Nhà Phật đã phân tích rất thấu đáo. Thế gian thì phải nghiên cứu các chương trình, các đề tài khoa học nhưng thật ra tự tánh của chúng sanh vốn dĩ là thuần tịnh thuần thiện. Chúng ta cho các con quay trở về với tự tánh, tự tánh vốn là Hiếu và Kính. Trong tự tánh không có bất hiếu, không có bất kính, không có đại nghịch bất đạo, không có lừa Thầy phản bạn. Những thứ này là tập tánh chứ không phải là tự tánh. Tập tánh là do tập nhiễm.

Nhiều năm qua chúng ta làm giáo dục chuẩn mực, chúng ta thấy rõ ràng con người vốn dĩ là Hiếu và Kính nhưng từ lâu không có người làm ra tấm gương hiếu kính nên họ không bộc lộ được Hiếu và Kính trong tự tánh. Trong những buổi lễ tri ân Cha Mẹ, có nhiều người ban đầu tưởng chừng không thể quỳ lạy Cha Mẹ, không thể nói lời cảm ơn Cha Mẹ trước mọi người nhưng khi nhìn thấy mọi người làm rất tự nhiên thì họ được đánh thức lương tâm nên họ làm một cách hết sức tự nhiên và cảm xúc.

Tôi nhớ mãi một hình ảnh ở Bắc Ninh, trước khi kết thúc khóa tu mùa hè 3 ngày thì chúng ta làm lễ tri ân Cha Mẹ. Có một anh chàng mặc quần cộc đi xung quanh xem chúng ta tổ chức. Khi lễ tri ân Cha Mẹ đang diễn ra thì anh đến xin Ban tổ chức đưa Mẹ lên để tri ân. Tôi nói: “*Được!*”. Lúc đó Mẹ anh ấy đang hỗ trợ ở nhà bếp, anh ấy xuống bếp mời Mẹ lên rồi quỳ xuống xin lỗi Mẹ, lạy Mẹ: “*Con xin lỗi Mẹ!*”

Xin Mẹ hãy tha thứ cho con! Con sẽ làm lại từ đầu!”. Người Mẹ cảm động quá đến mức ngất xỉu vì anh ấy vốn là một người con đại nghịch bất đạo, phá gia tri tử, làm cho Mẹ vô cùng khổ sở.

Mọi người cảm thấy rất ngạc nhiên vì sao một người đại nghịch bất đạo lại làm được một việc phi thường, kỳ diệu như vậy. Tự tính của chúng ta vốn dĩ là như vậy, vốn dĩ là thuần tịnh, thuần thiện, vốn dĩ Hiếu và Kính. Tự tánh luôn thuận với thường đạo. Tập tánh thì đại nghịch bất đạo, làm những việc phi thường đạo. Nếu được giáo dục, được dạy thì các con sẽ tốt. Khi vừa được nhắc nhở thì tự tánh liền trở dậy, nhưng sự trở dậy nhất thời đó sẽ bị tập tánh vùi lấp vì vậy cần phải có sự giáo dục dài lâu.

Con người có thể được dạy thành người tốt. Người xưa nói: **“Thánh Hiền do dạy mà ra”**, vậy thì **“đại nghịch bất đạo”** cũng là do dạy mà ra. Chúng ta không quan tâm dạy con trở thành người có chuẩn mực, không quan tâm dạy con trở thành Thánh Hiền mà chỉ dạy các con tăng trưởng ngạo mạn, dạy các con **“tự tư tự lợi”**. Vậy thì chúng sẽ làm y như vậy.

Bà Triệu Lương Ngọc là Mẹ của Thầy Chung Mao Sâm (*bây giờ là Pháp sư Định Hoàng*). Bà đã dạy con rất chuẩn mực. Khi bắt đầu mang thai, bà đã về ở với Mẹ đẻ và thực hiện thai giáo rất chuẩn mực. Bà xa lìa tất cả sắc tình bạo động, chỉ nghe, chỉ nhìn những điều thuần tịnh, thuần thiện. Sau khi sinh Thầy Chung Mao Sâm, từ khi con học mầm non, bà đã giáo dục con rất chặt chẽ. Bà để con hàng ngày phải tự đeo ba lô đi học, ngày ngày phải tự đi qua đồi, đi qua công viên để đến trường. Có bà cụ đi qua nhìn thấy vậy liền nói: **“Sao Mẹ lại để con xách nặng thế?”**. Bà Lương Triệu Ngọc cũng xách ba lô cho con một lúc nhưng khi bà cụ đi qua thì lại để con tiếp tục tự xách ba lô. Chúng ta sợ con mệt nên xách đồ cho con, thậm chí không cho con đi bộ mà cõng con trên vai.

Bà Lương Triệu Ngọc đã nói một câu tưởng như bình thường nhưng rất phi thường, vô cùng ý nghĩa, một câu phản tỉnh tất cả các bậc Cha Mẹ: **“Ta không là Tiên Sĩ nhưng ta có thể làm Mẹ của Tiên Sĩ”**. Chúng ta muốn làm Mẹ của Tiên Sĩ, Mẹ của Giáo sư, Mẹ của Thánh Hiền nhân, Mẹ của Phật Bồ Tát hay chúng ta muốn làm Mẹ của những đứa con phá gia tri tử, đại nghịch bất đạo, những đứa con bị đưa ra pháp trường để tử hình? Tất cả đều từ ở chính chúng ta. Chúng ta phải đặc biệt xem trọng giáo dục chuẩn mực làm người!

Trong **“Kinh Địa Tạng”**, Ngài Quang Mục Nữ vì Mẹ mà làm tất cả những việc cần làm. Nhờ Mẹ mà Ngài Quang Mục Nữ từ phàm phu trở thành Bồ Tát. Khi ở trong định, Ngài Quang Mục Nữ đi đến địa ngục tìm Mẹ. Quỷ Vương nhìn thấy liền nói: **“Xin chào Bồ Tát! Ngài có duyên sự gì mà đến chốn này?”**. Chỉ có hai hạng người có thể đến địa ngục là tội nhân và Bồ Tát. Ngài Quang Mục nói: **“Tôi đến đây để tìm Mẹ”**. Quỷ Vương nói: **“Mẹ của Ngài đã sinh về cung trời Đao Lợi rồi!”**. Làm Mẹ của Bồ Tát mới được kết quả như vậy, còn nếu làm Mẹ của đại nghịch bất đạo thì sẽ bị ảnh hưởng lây.

Việc cần chú trọng thì chúng ta lại không chú trọng. Hạnh phúc là điều mà ai cũng mong cầu. Có người cả đời truy cầu hạnh phúc nhưng họ tưởng rằng hạnh phúc là có nhiều tiền, có địa vị nên họ mãi đi

truy cầu danh vọng, vật chất mà bỏ quên đi việc giáo dục thế hệ sau. Người sẽ kế thừa cả một đời vất vả của chúng ta chính là các con. Người ta vất vả cả một đời để truyền giao lại cho con nhưng lại “*giao trống cho ác*” vì con không được tiếp nhận giáo dục chuẩn mực. Rất nhiều gia đình ngày nay lơ là việc giáo dục con sự chuẩn mực, chỉ chú trọng cho con học nhiều tri thức, thậm chí họ chỉ muốn con lớn nhanh để đủ tuổi đi nước ngoài du học.

Rất ít gia đình may mắn có những người con không được dạy chuẩn mực nhưng vẫn chuẩn mực. Vì vậy điều chúng ta cần quan tâm chính là giáo dục chuẩn mực làm người. Chúng ta tổ chức những lớp học, tổ chức những ngôi trường dạy chuẩn mực làm người, giúp các con hoàn thiện nhưng trước tiên chúng ta phải hoàn thiện chính mình, bỏ bớt những khiếm khuyết của chính bản thân mình. Nhà Phật nói: “**Tự lợi, lợi tha**”, mình được lợi mà người cũng được lợi, tự lợi giúp cho lợi tha, lợi tha giúp cho tự lợi. Chúng ta giúp người khác hoàn thiện cũng là hoàn thiện chính mình. Chúng ta đã thấy kết quả đạt được càng lúc càng tốt, vậy thì chúng ta càng phải nỗ lực, dũng mãnh phát tâm để làm! Chúng ta vẫn lơ là, vẫn không xem trọng.

Tôi nhớ rõ lời Hòa Thượng nói cách đây 20 năm: “***Xã hội ngày nay mức độ ô nhiễm chưa nghiêm trọng nên chúng ta dạy về chuẩn mực người ta còn nghe. Nhưng đến 10 năm, 20 năm sau, sự ô nhiễm nghiêm trọng hơn, khi đó chúng ta muốn dạy, muốn nhắc nhở, muốn khuyên bảo, người ta cũng không tiếp nhận***”. Ý Hòa Thượng muốn nhắc nhở chúng ta phải mau lên, đừng chậm trễ. Chúng ta đã nghe và làm theo Ngài vì vậy mà có những kết quả vô cùng tốt đẹp.

Chúng ta đã có những buổi nói chuyện rất thành công với trường tiểu học Phan Đăng Lưu ở Đà Nẵng. Sắp tới họ cũng mong muốn chúng ta tổ chức lễ tri ân Cha Mẹ. Lâu lâu các con mới được nghe một lần, nhưng chỉ cần nghe một vài lần như vậy cũng có thể đánh thức được các con. Có những việc tưởng chừng vô cùng khó làm nhưng các con vẫn làm được như nói lời cảm ơn, nói lời yêu thương, nói lời kính trọng với Cha Mẹ. Thật ra chúng ta không dạy mà chúng ta đánh thức, khơi dậy những điều vốn có trong tự tánh. Những điều tốt đẹp như vậy, lợi ích như vậy, tại sao chúng ta không nỗ lực làm?

Tôi rất tiếc vì tâm có thừa nhưng sức không đủ cho nên hôm nay tôi nhắc để mọi người xem trọng vấn đề giáo dục đối với thế hệ tiếp nối của chính chúng ta và giáo dục thế hệ sau xung quanh chúng ta. Hòa Thượng nói một câu khiến tôi hết sức cảm động: “***Bây giờ chúng ta không làm thì ai làm?***”. Chúng ta chờ ai đây? Chúng ta phải là người tiếp nối giáo dục tuyệt học này! Chúng ta không làm thì sẽ không có người làm.

Sau một thời gian ngắn ra miền Bắc và đến một vài nơi, tôi cảm nhận được rằng người ta rất cần, rất khao khát được tiếp nhận giáo dục chuẩn mực làm người. Không chỉ một nơi mà rất nhiều nơi đều mong muốn chúng ta tổ chức khóa tu mùa hè, trong giáo dục gọi là “*một ngày trải nghiệm sống*”. Chúng ta tổ chức trong nước sẽ có rất nhiều người hưởng ứng, nếu chúng ta ra nước ngoài tổ chức cũng sẽ có rất nhiều

người hưởng ứng. Tôi mong muốn không những ở trong nước mà ở nước ngoài chúng ta đều tích cực nghĩ đến giáo dục thế hệ. Điều này không cản trở, không chướng ngại sự tu hành của tâm chúng ta. Tôi đi nhiều, làm nhiều nhưng tâm không hề bị bao chao, dao động. Cho nên đây là việc rất bức bách như nhà Phật có câu: **“Chúng ta chậm một ngày, chúng sanh sẽ thêm một ngày đau khổ!”**. Tôi rất cảm xúc khi nghe đến câu này. Chúng ta không dạy chuẩn mực làm người, không dạy thường đạo thì **“nhân khí thường, tức yêu hưng”**, không có thường đạo thì đạo nghịch bất thường sẽ lớn mạnh.

Bác Hồ dạy con người cần bốn đức là **“cần, kiệm, liêm, chính”**, nếu thiếu đi một đức thì không phải là người. **“Cần, kiệm, liêm, chính”** là thường đạo. Nếu chúng ta không cần, không kiệm, không liêm, không chính thì là phi thường đạo, không phải là người. Những điều này phải được Cha Mẹ dạy, Thầy Cô dạy!

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỉ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!